

תבוסת 1967: כיצד אירעה, ומי האחראי לה סימפוזיון "אלווסט"*

מבוא

שלוש תמיהות גדולות מעלה התבוסה הערבית במלחמת יוני 1967, לאחר חלוף 25 שנה, והן: מי האחראי לתבוסה זו, שחוללה תמורה יסודית בעולם הערבי ובסכסוך הערבי-ישראלי? איזה תפקיד שיחקו ארצות-הברית וברית-המועצות במלחמה זו? והאם הסיקו הערבים את המסקנות ואת הלקחים מתבוסת 1967? סביב תמיהות הללו התנהל הסימפוזיון, שאיגן השבועון **אלווסט**, במשרדו בקהיר לרגל חלוף 25 שנה למלחמת ששת הימים. בסימפוזיון השתתפו ארבעה מומחים מצריים בולטים לענייני צבא ואסטרטגיה – לואא אחמד עבד אלחלים, ראש היחידה הצבאית והאסטרטגית במרכז הלאומי ללימודי המזרח התיכון, לואא ד"ר גמאל מט'לום, לשעבר מנהל המרכז למחקרים אסטרטגיים בכוחות המזוינים המצריים, לואא פארוק פהים, לשעבר ראש הדסק האסטרטגי במכללה הצבאית הגבוהה שבאקדמיית

נאצר ולואא מחד נביל פואד, לשעבר מנהל המרכז למחקרים אסטרטגיים בכוחות המזוינים המצריים. מטעם משרד **אלווסט** בקהיר השתתפו בסימפוזיון וחיד עבד אלמגיד ועמרו עבד-אלסמיע.

הסימפוזיון החל בהגשת נייר עבודה, שהכין **אלווסט**, ובו נאמר: "התבוסה הערבית במלחמת 1967 עודנה מעוררת לאחר 25 שנה תמיהות רבות אודות מניעיה, נסיבותיה והאחריות להתרחשותה. למרות ההשפעות העצומות של מלחמה זו, שהיתה נקודת-מפנה מהותית בדרך הערבית כולה, עדיין בחינות רבות שלה לוטות בערפל בשל המגבלות [המוטלות על פירסום המידע]. בשל כך, נמנע בזמנו דיון גלוי ואובייקטיבי. בשל כך יש חשיבות לקיום דיון אובייקטיבי יותר אודות תבוסה זו, שהשפעותיה עדיין נמשכות במישור הסכסוך הערבי-ישראלי והדרכים ליישבו ובמישור הבין-ערבי הכללי. זו מטרת הסימפוזיון של **אלווסט**. אנו מציעים למקדו בשלושה צירים עיקריים:

1. האחריות לגבי התבוסה. השאלה העיקרית המתעוררת כאשר דנים במלחמת 1967 עודנה מי אחראי לתבוסה המהירה והמפתיעה? הוויכוח, שהתנהל בעניין בשנים שחלפו, התמקד באחריותה של ההנהגה המדינית (שאותה ייצג גמאל עבד אלנאצר) ושל הפיקוד הצבאי (שאותו ייצג עבד אלחכים עאמר). ניתן להצביע על דגם מסוים, שבמסגרתו התנהל הוויכוח, והוא האשמה, לסירוגין, של ההנהגה המדינית (ובדרך זו הלך כל מי שרצה לבקר את המשטרים הערביים שהיו מעורבים במלחמה, ובייחוד את המשטר הנאצריסטי) ושל הפיקוד

* הסימפוזיון הובא בשלוש כתבות נפרדות ב**אלווסט** ב-25 מאי 1992, באחד יוני 1992 ובשמונה ביוני 1992. מובאים טקעים משלושת הכתבות. השבועון הלבנוני **אלווסט**, היוצא לאור בלונדון מטעם מערכת היומון **אלחיאת**, החל להופיע בשנת 1992. עורכו הראשי **עבד אלכרים אבו אלנצר**. בגיליונו הראשון נכתב: "השבועון נקרא **אלווסט** [בערבית – המרכז] משום שהוא דוגל בבחירת 'שביל הזהב', ונועד להיות מתון, הרחק מקיצוניות ... אך לא יהיה ניטרלי במה, שקשור לבעיות גורליות ומהותיות באזורנו." בעיתון יש מידע מצוין ואמין, לעתים בלעדי, בנושאים בין-ערביים וכן על השיחות בין ישראל למדינות ערב בשילוב ארצות-הברית.